

17.

Herényi physikai Observatorium 22/IX 1882

Kedves Miklós Bátyám!

No én megjártam az üstökösökkel! 19 én este siettem megkeresni őket¹⁴⁰ természetesen először a szabad szemmel láthatót, miután nem láttam, beállítottam a körökön, igen rövid keresés után megpillantok egy fényes ködszerű tömeget s ráfogom hogy az üstökös, a szombathelyi prem.¹⁴¹ tanárok közül volt néhány velem s elmutogatom nekik az üstököst. Mint vendégeink elmentek komolyan kezdtem észlelni. Erősebb nagytájságnál igen granulálnak tetszett s kezdtem gyanakodni, hogy csillagsoport az én üstökösöm. Erre pontosan lerajzoltam a körülötte levő csillagokat s akarom spectrumát vizsgálni de befelhőzött. Tegnap (21 én) össze hasonlítom helyzetét a 19 ikivel s a legkevesebb elmozdulás sem volt észlelhető, nézem spectrumát gyenge folytonos színkép!

Lemegyek előveszem Mädler¹⁴² s megtalálom az én üstökösömet 2125 szám alatt.

AR 21h 24m 40s D -1°34'
míg én 21h 30m -1°18' értéket jegyeztem fel 19 én.

Kezdtam a másikat keresni. Két óra hosszat a +10 től 23 declinációig terjedő részt, azon a darabon hol az üstökös jelezve volt tökéletesen átkutattam, de hiába. Ma midőn telegrammat és leveledet kaptam, jöttem rá hogy mily hasztalanul vesződtem. Ma ismét borus van, de legközelebb felkeresem. A Cruls üstökös létezését pedig majdnem hajlandó volnék el sem hinni, vagy itt is hiba van¹⁴³? Azt a tájt is át meg át néztem a Steinheil Sucherrel¹⁴⁴ de mindig csak a csillagsoportba botlottam bele.

A spectroscopokra nézve tökéletesen igazad van. Ha azonban igen nagy szükség lenne rá a colorimetereset még is elkérem kölcsön s a colorimeterjén is megpróbálok valamit igazítani¹⁴⁵. De addig talán magam is tudok valamit összedobni. S az időben sem bízom, így kérésemet jövőre hagyom.

Nagyon sajnálom hogy oly szenvedő állapotban vagy. Fogaimmal én is sokat kinlódtam e héten. El is viszem őket megigazíttatni.

Október 6 án vagy 7 én megyek Bécsbe s talán 2 nap maradok ott azután hacsak lehet hozzád megyek hogy elhozzalak. Sanyi nem mehet velem, igen kényes minden tagja. Annyival is inkább szeretnék hozzád jutni hogy a készíttendő üstökös spectroscopnak¹⁴⁶ a constructióját alaposan megvitatnók. Ha ilyen szerencsétlen idő lesz a télen is kényelmesen elkészülhetek a beszerzendőkkel - értve az apróját. Nem lehetne-e az üstökös kereső széket valakinek el geschäftelni szeretném az árát a nap észlelőhöz¹⁴⁷. Erről azonban szóval.

Holnap kezdem a szélmutató működésbe hozását a contact készítésével, azután jön a szélzászló¹⁴⁸. Hozattam hozzá láncot s fogaskerekeket Freytagtól. Ad vocam¹⁴⁹ Freytag! Nem parancsolsz-e egy olyan jó órát minők a mieink? Szívesen csinálók egyet s bízom benne hogy jó lesz. Szeretnék már valami megrendelést ismét.

Fogadd köszönetemet a küldött "Beobachtungen"-ért¹⁵⁰. Iparkodom hogy a tél folytán én is kiadhassam a mienket¹⁵¹, hisz az sovány lesz. Hát az académiái értekezések mikor jelennek meg?

Ha az üstökösökről valami pótló adat jönne kérlek szíveskedjél velem újra közölni. Hogyan van a AR 7h 32m stb., hiszen akkor nappal volna fönn, azt hiszem $7h + 12 = 19h$ kell érteni? Vagy ezt így szokás adni?

Mihelyt valamit látok én is közlöm lehet olyan idő is mikor itt tiszta van pár órára s nálatok esik.

Még egyszer ismétlem köszönetemet a küldöttért s maradok híved

Jenő